

HƯỚNG PHÁT TRIỂN CHO CÁC DOANH NGHIỆP

sản xuất đá ốp lát xuất khẩu trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa

● ThS. LÊ THỊ MỸ DUNG - ThS. NGUYỄN THỊ THANH - Trường Đại học Hồng Đức

1. Giới thiệu

Với 3/4 diện tích là đồi núi, Việt Nam có nhiều tiềm năng để phát triển ngành công nghiệp khai thác, chế biến đá vôi làm đá ốp lát, đá mỹ nghệ. Hiện nay, trong cả nước đã hình thành nên một số khu vực khai thác, sản xuất đá xuất khẩu uy tín, như: Đá Marble (đá hoa, đá cẩm thạch) có Thanh Hóa, Nghệ An (Quỳ Hợp), Yên Bái (Lục Yên); Đá Granit có Phú Yên, Bình Định, Gia Lai, An Giang; các làng nghề đá mỹ nghệ: Long Châu (Hà Tây), Ninh Vân (Ninh Bình), Non Nước (Đà Nẵng). Cùng với đá Granite của Bình Định, các sản phẩm làm từ đá Marble của Thanh Hoá từ lâu đã khẳng định được vị trí trong giới chuyên môn và người tiêu dùng, là thương hiệu hàng hóa nổi tiếng không chỉ ở trong tỉnh Thanh Hoá và các vùng miền khác ở Việt Nam mà còn bạn bè trên thế giới, đặc biệt là tại thị trường châu Âu biết đến.

2. Thực trạng ngành sản xuất đá ốp lát xuất khẩu Thanh Hóa

Do nhu cầu của thị trường tăng, đặc biệt là thị trường xuất khẩu nên công nghệ khai thác và chế

biến đá cũng ngày càng được đầu tư phát triển, các sản phẩm được đa dạng hoá và ứng dụng rộng rãi hơn. Mặt hàng đá Marble nói chung và đặc biệt là đá xanh đen của Thanh Hóa đã được đổi mới, nâng cấp cả về số lượng và chất lượng, khẳng định thương hiệu tại thị trường vật liệu xây dựng Việt Nam. Không chỉ sản xuất, kinh doanh bó hẹp ở Thanh Hoá mà trong quá trình phát triển của doanh nghiệp, do nhu cầu đa dạng hoá sản phẩm, các doanh nghiệp đá Thanh Hoá đã đến các tỉnh khác để tìm kiếm nguồn nguyên liệu mới, phát triển sản phẩm mới; qua đó góp phần đáng kể cho việc hình thành và phát triển những khu vực sản xuất đá mới của Việt Nam (như huyện Quỳnh Hợp - Nghệ An, huyện Lục Yên - Yên Bái).

Trong năm 2012, trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa có khoảng 160 doanh nghiệp xuất khẩu, trong đó có khoảng 70 doanh nghiệp xuất khẩu đá. Ngoài ra, làng nghề đá Thanh Hóa còn có hàng trăm hộ gia đình tổ chức khai thác, chế biến đá, trụ sở chính chủ yếu nằm ở 2 xã Đông Hưng, Đông Tân - huyện Đông Sơn.

Trong quá trình phát triển, các đơn vị đã mở rộng sản xuất thêm tại những nơi có mỏ (núi đá vôi) như tại địa bàn các xã Yên Lâm - huyện Yên Định, huyện Triệu Sơn, huyện Hà Trung, huyện Cẩm Thủy, huyện Ngọc Lặc. Các hộ gia đình, doanh nghiệp tự tìm kiếm thị trường, mở trụ sở giao dịch tại TP. Thanh Hóa, Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh. Trong tổng số 70 doanh nghiệp này chỉ có khoảng 15 doanh nghiệp là xuất trực tiếp, đứng ra thu mua hàng của làng nghề; ngoài ra, có một số công ty thương mại ở TP. Hồ Chí Minh, Vũng Tàu và Hà Nội chuyên mua đá ở Thanh Hoá để nhận uỷ thác xuất khẩu hoặc xuất khẩu trực tiếp cho khách hàng nước ngoài.

Sản phẩm của làng nghề rất đa dạng nhưng sản phẩm đá mè vẫn là mặt hàng chủ đạo của làng nghề (chiếm khoảng 70% sản lượng và 60% giá trị). Thị trường tiêu thụ truyền thống chủ yếu là Bỉ, ngoài ra còn có Hà Lan, Anh, Pháp và một số thị trường mới như: Hàn Quốc, Đài Loan, Singapo...

Với 80% doanh thu của ngành đá Thanh Hoá là xuất khẩu với tổng sản lượng xuất khẩu năm

2012 đạt khoảng 1,5 triệu m², tổng kim ngạch đạt 25 triệu USD, chiếm 1/5 tổng giá trị xuất khẩu của cả tỉnh. Trong đó phải kể đến sự đóng góp đáng kể của một số doanh nghiệp có kim ngạch xuất khẩu lớn như:

điều kiện xuất khẩu; phân loại mã số hàng hóa để áp dụng thuế suất chính xác.

- *Thứ hai*, cần có cơ chế chính sách đồng bộ để kêu gọi, thu hút đầu tư vào các dự án khai thác, chế biến, sản xuất, xuất nhập

trường trọng điểm như Bỉ, Hà Lan, Anh, Pháp, Đông Âu, Trung Đông, Mỹ, Canada.

Từ phía các doanh nghiệp trong ngành đá cũng phải có những cải tiến, đổi mới:

- Các doanh nghiệp cần phải xây dựng tập thể đoàn kết, vững mạnh, cùng một nhận thức và hành động chung trong Hiệp hội sản xuất kinh doanh đá Thanh Hóa, đặc biệt là tránh việc bán với giá quá thấp;

- Đa dạng hóa thị trường tiêu thụ, không tập trung quá nhiều vào châu Âu như hiện nay. Đẩy mạnh phát triển thị trường tiêu thụ trong nước và các khu vực Trung Đông, châu Phi, Đông Âu;

- Mỗi doanh nghiệp nên có bộ phận nghiên cứu, phát triển công nghệ, sản phẩm đá (R&D) để nghiên cứu, phát triển, thương mại hóa các sản phẩm mới, giảm giá thành sản phẩm hiện có. Có như vậy mới có thể cạnh tranh được với các sản phẩm đá Trung Quốc đang chào bán với giá thấp hơn đá Việt Nam trên thị trường thế giới ■

STT	Tên doanh nghiệp	Kim ngạch xuất khẩu (Đơn vị tính: USD)
1	DNTN Khánh Thành	1,590,408.95
2	Công ty TNHH Mạnh Trang	2,076,214.50
3	Công ty CP Đầu tư & Phát triển Sao Thanh	1,774,951.34
4	Công ty CP Phú Thắng	1,326,517.61

(Trích nguồn: Chi cục Hải quan tỉnh Thanh Hóa năm 2012)

3. Giải pháp phát triển ngành sản xuất đá ốp lát Thanh Hóa

Quá trình phát triển của làng nghề - ngành đá ở Thanh Hóa trong những năm qua đã giải quyết được hàng nghìn lao động và luôn được chính quyền các cấp, ban, ngành quan tâm. Tuy nhiên, trong những năm gần đây, ngành đá Thanh Hóa đã bộc lộ một số khó khăn nhất định. Vì vậy, cần phải có một số định hướng để đưa ngành đá Thanh Hóa vượt qua khó khăn, phát triển bền vững.

- *Thứ nhất*, UBND tỉnh Thanh Hóa cần phối hợp với các cơ quan chức năng ở Trung ương và UBND một số tỉnh, thành có nguồn tài nguyên đá Marble (như Nghệ An, Yên Bái) để sớm ban hành Quy hoạch khảo sát, thăm dò, khai thác và sử dụng; các tiêu chuẩn chất lượng và

khẩu, gia công đá; đặc biệt là từ các nước có “công nghệ nguồn” về đá như Italia, Đức, Bỉ. Do phần lớn các mỏ đá vôi phân bố ở các huyện miền núi, vùng sâu, vùng xa, cách xa trung tâm đô thị nên cần phải có cơ chế ưu đãi đặc biệt về thủ tục, thuế và các ưu đãi khác. Mặt khác, định lượng rõ các tiêu chuẩn đối với các dự án về đá (như về môi trường, nghĩa vụ đóng góp với địa phương, an toàn lao động).

- *Thứ ba*, hàng năm, UBND tỉnh nên dành ra một nguồn kinh phí cố định để quảng bá, giới thiệu về ngành nghề đá Thanh Hóa và việc sử dụng đá, vì đây là ngành nghề mà Thanh Hóa có truyền thống, tiềm năng, lợi thế. Có thể phối hợp với các công ty truyền thông (PR) để khuyến khích trưng bày hiệu quả đá Thanh Hóa không chỉ ở Việt Nam mà còn trên thế giới, nhất là tại các thị

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Báo cáo kim ngạch xuất khẩu năm 2012 và 5 tháng đầu năm 2013 - ngành Đá Thanh Hóa của Chi cục Hải quan tỉnh Thanh Hóa.
2. Công nghiệp Thanh Hóa đối mặt với thách thức: baothanhhoa.vn
3. Tài liệu của một số doanh nghiệp sản xuất đá: Công ty CP Hồng Phúc, Công ty CP Đầu tư và phát triển Sao Thanh...